

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimaj nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrske dežele za vsa leta 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za jeden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vsa leta 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za jeden mesec 1 K 90 h. Za pošiljanje na dom računa se za vsa leta 2 K. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poštnina. — Posamezne številke po 10 h. Na naročbo brez istodobne vplačilne naročnine se ne oziira. — Za ostanila plačuj se od štiritopne petit-vrate po 12 h, če se ostanilo jedenkrat tiska, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolijo frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnštvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnštvo naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, ostanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnštvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34.

„Národná Tiskárna“ telefon št. 85.

Štrik za učiteljstvo.

Klerikalci ne sovražijo nobene stvari na svetu tako intenzivno kakor novo šolo, ki sloni na onih šolskih zakonih, katere je Sveti oče Pij IX. tako nesveto preklel, da avstrijski cesar še do današnjega dne z rimskim papežem ni sklenil mirovne pogodbe.

Svobodna šola in svobodno učiteljstvo sta klerikalizmu največja napota. Ni čuda. Podlagi klerikalnemu gospodstvu je povsod indolence, duševna lenoba in nevednost širokih slojev; to lenobo in nevednost goji klerikalizem s požrtvovalno ljubeznijo. „Nacht muss es sein, wo Friedlands Sterne strahlen“, to velja dandanes za klerikalce. Le koder vlada popolna tema, tam se ne majejo stebri klerikalizma in tam svetijo zvezde njegove.

Klerikalci dobro vedo, da je v sedanjih časih skoro nemogoče doseči premembo veljavnih šolskih zakonov. V državnem zboru pa ni dobiti večine za tak predlog in je še dolgo ne bo. Zato pa skušajo klerikalci polastiti se po ovinkih nove šole. Njih načrt je prozoren kakor steklo. Administrativnim potom hočejo dobiti šolstvo in učiteljstvo v pest, tako da bi nova šola in svobodno učiteljstvo ostala samo še na papirju.

Prvi poskus v to je storil klerikalizem na Gorenjem Avstrijskem, kjer ima še silno oblast v rokah, tako da se svobodoljubni elementi skoro ne morejo ganiti. V gorenjeavstrijskem deželni zboru pletejo zdaj vrv, katero mislijo vreti svobodnemu učiteljstvu za vrat in jo zadržati tako, da bi se učiteljstvo ne moglo več ganiti.

Deželni zbor se bavi z regulacijo učiteljskih plač. Zvišanje bornih učiteljskih dohodkov je pa samo na videz namen tega zakona. Pravi namen zakona je, spraviti učiteljstvo v popolno odvisnost od klerikalnih mogotcev. Klerikalna deželnozborna večina hoče regulacijo plač tako izvršiti, da bo lahko klerikalna stranka na najobčutnejši način kaznovala vsacega učitelja, tudi če bi šolska oblast ne imela nobenega vzroka, disciplinarnim potem proti njemu nastopati. Jedro regulacije je: Deželni ob-

bor lahko učitelju njegove dohodke prikraja kakor hoče, ako ni zadovoljen z njim bodisi radi postopanja v šoli ali zunaj šole, in stori to lahko tudi tedaj, če se šolska oblast izreče, da nima nobenega povoda, disciplinarno kaj storiti.

Tu se vidi, kam meri novi gorenji avstrijski zakon o učiteljskih plačah. S tem zakonom hoče klerikalstvo ugonobiti svobodno šolo in svobodno učiteljstvo.

Proti temu zakonu je začelo gorenjeavstrijsko učiteljstvo odločen boj in našlo je podporo pri vseh naprednih strankah. Kakšen bo izid tega boja, se še ne ve, vendar se je bati, da zmagajo klerikalci. Ta novi nevarni naskok na šolo in na svobodno učiteljstvo je obudil občno zanimanje. Opozarjamo nanj posebnostno kranjsko učiteljstvo, zakaj to ni nobena tajnost, da kujejo jednake naklepe tudi kranjski klerikalci za slučaj, ako bi dobili večino v deželnem zboru. Kajni res, gosp. dr. Gruden?

Deželni zbor.

V včerajšnji seji deželnega zbora kranjskega je poslanec vitez Langer poročal o pospeševanju vinarstva na Kranjskem. Njegovim izvajanjem posnemamo sledeče:

Kot poročevalec finančnega odseka o vinarstvu na Kranjskem, dovolil si bom, Vam, gospoda moja, podati pregledno sliko o stanju te zadeve in iz tega izvajati dolične predloge in resolucije.

Pred vsem bi na jedni strani priprosto konstatiral, da je trtna uš s svojim uničevalnim delovanjem v kranjskih vinogradih precej pri kraju. Izvršila je žalibog svoje delo, kajti od 11.600 hektarjev kranjskih vinogradov je sedaj samo še 1000 hektarjev neokuženih. Na drugi strani pa je tudi skupno delo za obnovljenje uničenih vinogradov rodilo uspehe, ki se z vsakim letom z rastočo progresivnostjo večajo. Številke povedo največ. Kako težko je šlo do leta 1897, dokler ni bilo prvih tisoč hektarjev obnovljenih! Koliko dvomov, koliko brezupnosti je bilo pri tem premagati, in koliko je nastalo krivih prorokov, ki so bojazljivosti prebivalstva usiljevali kot ka-

žipot svojo neumnost. Toda reelno delo je zmagovalo. V letu 1898. je število obnovljenih hektarjev naraslo na 1530. Leta 1899. je naraslo na 2230 in leta 1900. na 3100 hektarjev, torej na več kakor četrtino stare površine vinogradov na Kranjskem. 3100 hektarjev obnovljenih vinogradov predstavlja, če se računa hektar okroglo na 2600 gold. narodnogospodarskega kapitala v okroglem znesku osem milijonov gold.

Ta uspeh je pač dokaz, da so se izbrala prava sredstva za pospeševanje vinarstva. In katera so ta sredstva?

Prvič: Direktne denarne podpore, kjer je dokazana materialna nemogućnost, lotiti se obnovljenja. To so brezobrestna posojila.

Drugič: Preskrbovanje trsja za saditev.

Tretjič: Prav posebno pouk, vzpodbujanje, vzgled, podžiganje od strani neutrudnih državnih in deželnih organov.

Za direktne denarne podpore, to je za brezobrestna posojila, je dežela do konca leta 1900. izdala 188.736 gl. Ravno toliko je dala država. Pri tej priliki bi že danes izrekel upanje, da bo država z ozirom na gospodarsko nesrečo, ki jo je povzročila trtna uš, postopala glede plačevanja brezobrestnih posojil napram vinogradnikom ravno tako kulantno, kakor je letos postopala napram hišnim posestnikom v Ljubljani.

Kar se tiče preskrbljenosti trsja, sta se država in dežela spopolnjevali. V tem, ko država v svojih 17 hektarjev obsežnih nasadih pridobiva in oddaja večinoma nepožlahtnjeni material ter zamore skrbeti za potrebščino cele dežele, si je postavila dežela nalogo, da spravi kolikor možno požlahtnjenega materiala mej ljudstvo. Te požlahtnjene trte naj bodo podlaga za tudi kvalitativno reformo našega vinarstva, in s tem za bodočo zagotovitev prodaje. Dežela pridobiva požlahtnjene trte že od leta 1894, žal, da na ljubljanskih tleh. V to so deželni odbor zapejlali njegovi strokovnjaki. Doseglo se je tam do vštete leta 1898., torej tekom petih let, 99.000 požlahtnjenih trt, ki so veljale okroglih 10.000 gl. Leta 1899. se je temu

naredilo konec, in se je dobivanje požlahtnjenih trt decentraliziralo na pet filijalk kmetijske družbe, katerih vsaka dobiva 1250 gl. podpore. V začetku so bili proti temu pomisleki, toda uspeh je bil že v prvem polnem letu, torej v letu 1900., skoro ravno tako velik, kakor uspeh centralnega ljubljanskega matičnjaka v vseh petih letih svojega obstanka skupaj. Dobilo se je namreč 98.000 požlahtnjenih trt, ki pa dežele niso veljale 10.000 gold, ampak 5 tisoč gl.

Obžalovati je, da ne požlahtnjujejo in ne vlagajo vse subvencionirane filijalke zadosti trt. Tako je filijalka v Košani požlahtnila in vložila le 28.000 trt, filijalka v Metliki pa celo le 16.000 trt. Povedalo se mi je, da je nezadostnega uspeha v Metliki kriv lani k tej trtnici došli popolnoma nesposobni nastavljenec; ta je namreč baje izvršil grmsko šolo. Na vsak način naj deželni odbor na to dela, da vloži vsaka subvencionirana filijalka na leto vsaj 40.000 požlahtnjenih trt.

Kar se tiče tretje točke pospeševanja vinarstva, pouka, omeniti mi je samo delovanje potovalnega učitelja, čigar delokrog se vedno širi, in o čigar delovanju je bilo razdano tiskano poročilo.

Končno naj še omenim, da bi bila z ozirom na žrtve, ki jih doprinese dežela za pospeševanje vinarstva, potrebna natančna statistika o uspehih, torej o posledicah tistih žrtev, ravno tako pa je treba skrbeti, da se novim škodljivcem trt — opozarjamo samo na črno rjo — kolikor mogoče skrbno brani vhod v deželo. Finančni odsek je v obeh ozirih sklenil resolucije, katere bom prečital. Pred vsem pa stavljam naslednje finančne predloge:

Visoki deželni zbor izvoli skleniti: V pospeševanje vinarstva se dovolijo za leto 1901. iz deželnega zaklada sledeči zneski:

1. Za deželni matičnjak v Ljubljani	173 kron
2. Za podporo petim filijalkam v zmislu deželnozbornskega sklepa z dne 29. aprila 1899. leta	10.000 „
3. Za streljanje zoper točo	2.000 „
Skupaj	12.173 kron

LISTEK.

Slučaj in neverjetnost.

Nekoliko protikritike.

(Konec.)

Zakaj se nekaterim neverjetnostim v povesti ni bilo izogniti, sem omenil že gori. Ne bi se mi bilo treba torej še natančneje baviti z očitkom, da je v povesti preveč slučajnosti. Toda zanimivo je, stopiti enkrat bližje vprašanju, v kolikor sme igrati slučaj ulogo v leposlovju.

Da je tisto, kar imenujemo slučaj, velik činitelj v življenju, o tem pač nikdo ne more dvomiti. To vemo iz vsakdanje izkušnje. Zato se pa pač tudi zahtevati ne more, da bi se slučaj docela izključil iz umetnosti, ker bi to ne odgovarjalo istini! Določiti tu pravo mejo, je seveda težko! Po mojih mislih je slučaj v življenju nekako to, kar je menjalo (Wechsel) na železniškem tiru. Slučaj zavede človeka na novo progo, na nov tir. Ni vse eno za človeka in za njegovo početje, s kom se snide na pr. v nedeljo popoldne, ko premišlja, kam bi se obrnil ... Z enim gre tja, z drugim bi bil šel drugam in to je morda

največjih posledic! ... Navzlic temu pa slučaj v povesti nikdar ne sme nadomestiti motivacije! Slučaj zavede človeka res na novo progo, a vse, kar dela človeka na tej novi progi, mora biti vendar utemeljeno! Naj navedem eden zgled, in gosp. Kostanjevec naj mi blagohotno odpusti, da si ga izposodim iz ene njegovih povesti, to pa zaradi tega, ker govorimo baš o železnici. Ko bi bil n. pr. on v svoji povesti „Roža“ motiviral to, da povozi stražnikovo soprogo vlak, na ta način, da bi bil rekel: „tisti dan je vozil slučajno po progi poseben vlak, za katerega ona ni vedela“ — bi se zdela meni stvar povsem verjetna, neverjetna pa se mi zdi brez onega slučaja, ker si ne morem misliti, da bi bila stražnikova žena tako brezbrizna, da bi se dala povoziti od tovrstnega vlaka. Slučaj služi torej lahko celo v motivacijo!

Vendar sem tudi jaz tega mnenja, da čim manj slučaja v povesti, tem bolje in nikakor nisem nameraval obilnih slučajev v povesti opravičiti s tem, kar sem povedal o slučaju. Opravičil sem jih že zgoraj, ko sem se skliceval na Zolo in sem omenil, da v povesti, ki ima vodilno idejo, in ki hoče dovesti idejo do zmage, brez takih stvari ne gre! ...

Sicer pa v povesti ni vse tako neverjetno, kakor se zdi. O tem, da pade cerkvenik s stolpa, omenim le toliko, da se je stvar skoro do pičice tako zgodila, le s to razliko, da je bila v istini kriva cerkvenikove nezgode njegova predrznost, dočim jo jaz motiviram z njegovo nervoznostjo. To, da se oče snide tisto noč s hčerjo — no, to bi bil naposled naredil lahko tudi drugače, a stvar se mi je zdela premalenkostna! Sicer pa je omenjeno, da je bila Rezika s svojim očetom že prej nekolikrat skupaj, a ga poznala ni. In da priklovrati krošnjar tako pozno po noči baš tisto pot, ni naposled nič tako čudnega! ...

Torej nič peg? ... Ah, da! Vsem drugim očitkom se rad podvržem in priznavam celo, da je kritika marsikatero hibo blagohotno in prizanesljivo prezrla! ... Nikdo ne čuti nedostatkov, živeje, nego jaz sam!

Sicer pa, dokler bodo dobivali naši pisatelji od vsake tiskane strani svojih spisov po toliko nagrade, kolikor jo dobivajo drugod od besede, ali še ne (vzemimo na pr. Kiplinga), oziroma, dokler naših pisateljev ne bo živila umetnost in jim pisateljstvo ne bo moglo biti poglavitni, oziroma edini poklic, tako dolgo bodo res-

nično umetniški proizvodi pri nas bele vrane. Pri nas preostaje morda samo duhovniku toliko časa, da se lahko intenzivneje bavi z umetnostjo, vsi drugi stanovi so v tem oziru jako na slabem. In vendar so čutili dozda skoraj vsi naši bolji talenti potrebo, da bi se otresli vsakdanjega poklica! Seveda so prišli pri tem iz dežja pod kap! ... Iz tiste potrebe sta običajla v svojih studijah Levstik, Jurčič in običaj bi bil kmalu tudi Stritar, a si je še pravočasno premislil! ... Prav gotovo pa je zasnoval baš v tistem času najlepše svoje stvari, ko je vžival še zlato prostost ... Tista potreba se kaže tudi pri nekaterih naših mlajših talentih. Ne ročajmo se jim zaradi tega, umejmo jih! In tisti, kateri morejo, naj jim pomagajo, dokler je še čas! ... Potem, ko je človeka življenje zamorilo, je prepozno! ...

Malograjski.

Pismo iz Sarajeva.

Velečenjena gospodična!

Lahko si mislite, kako me je iznenadila, za jedno pa tudi razveselila vest, priobčena v „Slov. Narodu“, da namera prirediti „Slovensko planinsko društvo“ dru-

4. Za brezobrestna posojila v zmlisku deželnozborskega sklepa z dne 30. marca 1900. odst. II. 60.000 „

5. Za prispevek k plači deželnega vinarskega učitelja . . . 1.780 „

Skupaj . . . 73.953 kron

II. Deželni odbor se pooblašča, da v proračun za leto 1902. postavi v svrhu dovolitve brezobrestnih posojil za obnovljenje vinogradov svoto 50.000 kron s pogojem, da c. kr. vlada v isti namen in za isto leto dovoli vsaj ravno tako velik državni prispevek.

Končno je poročevalec nasvetoval še naslednji dve resoluciji:

I. Deželnemu odboru se naroča, posredovati pri c. kr. vladi, naj ta z ozirom na živahno kupčijo s trtami mej ogrskimi in francoskimi producenti trt in iz te kupčije izvirajočo nevarnost, da se zanese in razširi črna rja prepove uvažanje ogrskih trt v južne vinorodne pokrajine tostranske državne polovice, ustevši tudi Kranjsko.

II. Deželnemu odboru se naroča, naj poskrbi, da se v vsaki vinorodni občini po kakem zaupniku in pod vodstvom in nadzorstvom potovalnega učitelja napravijo kar možno natančni statistični zapiski, tako o množini vsako leto v dotični občini pridelanega vina, kakor tudi o površini obnovljenih vinogradov. Morebitne stroške je plačati iz deželnega kulturnega zaklada.

Zbornica je z odobravanjem pritrdila vsem tem predlogom.

V Ljubljani, 26. junija.

Profesor Masaryk o položaju.

Na shodu v Velimu pri Kolinu je govoril 23. t. m. vodja čeških realistov, profesor dr. Masaryk o političnem položaju. Masaryk hoče v svojem programu združiti program modernih socialistov, liberalnih Mladočehov in mednarodnih kozmopolitikov. V svojem govoru ni povedal Masaryk nič novega, vendar pa je njegov govor zanimal, duhovit, prepričevalen. Mnogobrojna društva, ki so se shoda udeležila, so prirejala Masaryku velike ovacije. Masaryk je dejal, da zavisi bodočnost Čehov in Slovanov sploh sedaj le od razmerja med našo državo in Nemčijo. Nemčija si pridobiva z veliko energijo in uspehom vedno širši politični, kulturni, zlasti pa gospodarski vpliv. Na Dunaji pa se za to ne brigajo, in ne menijo se, kakšno je postalo razmerje v zadnjem času med Nemčijo in Rusijo pa celo med Francijo in Nemčijo. O življenjskih vprašanjih se pri nas sploh ne premišlja resno, nego se bavimo le s političnimi utopijami. Mislimi, da bosta klerikalizem in katolicizem rešila naš narod in Avstrijo, je sila naivna. Celo papež priznava francosko republiko ter priporoča demokratsko politiko; avstrijska hierarhija in aristokracija, ki sta vzeli Avstrijo v najem, poznata le stara policijska sredstva. In ta naj rešijo državo? — Masaryk se je nadalje bavil z vprašanjem, kako naj se reši narodno vprašanje na Češkem in drugod. Dejal je, da treba pred vsem korenitih

binsko potovanje v Dalmacijo, Črno goro, Hercegovino in Bosno.

Trikat sem Vam že opisoval kršno Hercegovino ter Bosno ponosno, risal Vam prebivalce, ta junaški narod, v najživejših bojah, posebej Vam črtal krasne pokrajinske slike, pošiljal Vam toliko in toliko razglednic, proseč in ročeč Vas, da se tudi Vi kot znana turistka — odločite jedenkrat na pot ter nas posetite tu doli v slikovitem Sarajevu.

No, sedaj upam, da bode ta moja prošnja in želja izpolnjena ter bodem početkom septembra imel priliko, da Vam poljubim nežno ročico ter se Vam ponudim za „cicerona“ po Sarajevu, Ilidži in Vrelo Bosne.

Danes Vam ne bodem opisoval točno pota iz Metkoviča v Mostar, odtod preko romantične Ivanj-planine v Sarajevo, nego zagotavljam Vas, da bode presenečena in toliko videla krasnega, zabavnega in poučnega, da se Vam Hercegovina in Bosna za vselej omili, in nas prav gotovo v kratkem zopet počastite s svojim posetom.

Vem, da niste prijateljica pušenja ali včasih človeku vendar zadiši cigareta in to vender ni greh, če Vaši drobni prstki afkajo lično svalčico iz tako finorumenega duhana ter jo zapalite.

In vidite, dražestna gospica, vozili se

reform v ustavi in upravi. Avstrijo davi še stari, nesrečni absolutizem, zato ji je treba pomlajenja, politike principov, idej in resničnega dela. Zato pa proč z utopijami! Ne tožiti, ne denuncirati Nemcev, nego študirati jih moramo in se pripravljati na vse. Ne zanašajmo se na nikogar, nego le na nas; zbirajmo vse svoje kulturne moči ter jih organizujmo. Naša politika mora postati internejša, kulturnejša. Glede jezikovnega vprašanja pa je predlagal Masaryk: upravni okraji naj se narodno omeje z vpejlavo okrožne ustave, da bo mogel čim prej vsak narod na Češkem odločiti o svojih zadevah! Ako se avtonomija ne okrepi in se uprava temeljito ne reformira, se jezikovno vprašanje ne bo moglo rešiti.

Rusija in Bulgarija.

V kratkem dospe v Bulgarijo ruski veliki knez Aleksander Mihajlovič, katerega že danes oficijozno časopisje navdušeno pozdravlja. Veliki knez dospe na oklopnici „Rastislav“, katero bo poveljeval sam, spočetka julija v Burgas, kjer ga sprejme knez Ferdinand, da skupaj posetita nekatere bulgarske kraje in znamenitosti. Ta prvi poset členu ruske carske hiše se smatra v glasilih sedanje, Rusiji naklonjene vlade novim dokazom bratstva Bulgarije in Rusije. Seveda bi bilo Bulgarom mnogo ljubše, ako bi dobili iz Rusije nekaj milijonov, da bi uredili vsaj nekoliko sila zavožene svoje notranje razmere.

Dogodki na Kitajskem.

„Wiener Abendpost“ piše, da je po vzgledu drugih velevladstij tudi naša vlada zmanjšala svoje čete in število ladij v Vzhodni Aziji. Zato zapustita v kratkem ladiji „Cesarica Elizabeta“ in „Zenta“ kitajsko vodovje ter se vrne domov. V Pekinu ostane le 100 moč. Ostaneta pa še bojni ladiji „Cesarica“ in kraljica Marija Terezija in „Aspern“. — „Times“ poroča, da je ruski poslanik javil kitajskim pooblaščencom, da se takoj potem, ko se dožene vprašanje glede odškodnine, začno pogajanja glede Mandžurije, ki mora dobiti upravo, ki bo vstrezala Kitajcem in Rusom. Iz Tientsina poročajo, da se boksarji zopet organizujejo, a pod drugim imenom, vendar pa z istim, tujcem sovražnim namenom. Tako zelo razširjeno boksarsko društvo se imenuje n. pr. „Društvo rojakov“. Maršal Waldersee je že na poti v Batavijo. Z njim je vse nadpoveljništvo in 300 rekonvalescentnih častnikov. Vozi se na ladiji „Gera“.

Vojna v Južni Afriki.

O bitki pri Waterkloofu, ki leži 30 angleških milj zahodno Cradocka, se poročajo ti-le detajli: Oddelek Angležev, ki so imeli preganjati Malana, se je utaboril v sredo pri Waterkloofu. To je izvedel Kruitlinger ter ponoči prihitel, a naskočil je Angleže šele, ko se je izdaniilo, in ko so se Angleži začeli odpravljati na pot. Buri so obsuli taborišče s kroglijami. Boj je trajal 2 1/2 ure. Angleži so izgubili 10 mrtvih in 11 ranjenih. Tudi poveljnik Spandan je bil smrtno ranjen. Iz Londona poročajo, da je general Botha v okraju Amersford na vshodu Transvaala na gorenjem teku Vaala.

bodete iz Metkoviča v Mostar preko širokega polja, ki rodi toli fini cigaretni duhan. Uprav ob Vaši vožnji bode malo pred „Žetvijo“ in lahko si bode ogledali to tamkaj pri Vas tako redko rastlino.

Mogoče pa se bojite pred Turki? Oj, le nikari! To so Vam ti Muslimani tako ljubeznivi in postrežni ljudje! In pa kako stasoviti! Prav prijateljski Vam svetujem, da si „drobno srčce“ dobro zavarujete, da Vam je ne ukrade kak lep Muhamedanec. Ali niste čitali v „Aškercu“:

Kak smelo turban pestri
Na glavi ti sedi!
Obleka slikovita
Baš divno ti stoji. —!

Še nekaj! Dobro se spominjam, da ste nekdanjako radi zobali sladko grozdje. In glejte! Ravno v času najboljšega grozdja bodele prispeli v Mostar.

Kakor sem Vam že prej rekel, nočem, da Vam danes obširno popisujem pot iz Metkoviča v Sarajevo, zato Vam tudi o Mostaru samem ter njegovih znamenitostih prav ničesar ne izdam. Ako pa mi tekom 10 dni objubite na razglednici, da se priključite potovanju „Slovenskega planinskega društva“ potem bodem napel vse svoje skromne moči, da to pot natančno in istinito narišem. Zagotavljam Vas pa, da se nikakor ne bodele kesali, ako pridete semkaj doli na Balkan. Č.

Delarey se združi z Botho. Beyers in Uys sta severno Pretorije zjediniila svoje oddelke. Beyers ima svoje taborišče še vedno v nepristopnih Waterskih grabah, od kod razpošilja svoje male oddelke. Zeernst je bil zopet blokiran in lord Methuen ga je šel oprostiti. Dewet je zahodno Kroonstada, in sicer bržkone s Steijnom blizu Parijasa. Boj z Elliotom pri Reitzu mu ni prav nič škodil. V tem severno-zahodnem delu Oranija, ki je docela raven in puščoben, je še burski oddelek Badenhorsta, ki je doslej operiral ob reki Modder ter se je sedaj umaknil na Boshof. Lord Kitchener je 14. t. m. iznova poskusil z večjo operacijo med Bloemfonteinom, Brandfordom, Winburgom in Tabanchuom, toda do večjega boja ni prišlo. Iz Transvaala poročajo, da skuša Colenbrander okolico med Pietersburgom in Pretorijo očistiti Burrov, kar se mu je deloma posrečilo. Tudi velik plen je dobil. Toda na vshodu stoječim Burom ni mogel zabraniti, da bi ne bili odšli dalje proti vshodu. V Evropi pa se pritiska sedaj na Krügerja, da bi sklenil mir. Nizozemska vlada mu je že opetovano svetovala, naj sprejme mirovne pogoje, katere je stavil lord Kitchener Bothi. Baje bo Krüger v kratkem sprejet pri Viljemu II.

Dopisi.

S Ponikve ob juž. žel., 24. junija.

„Zadnji dogodek, ki se tiče zborovanja našega katoliškega (od kdaj?) bralnega društva, nam je gotovo ostal v dobrem(?) spominu“, tako piše „Dihur“ ali „Slov. list“ v svoji zadnji številki.

Prefekt Korošec menda ni vedel, kaj ke „spomine“ je ostavil ponikovski „shod“ v nekaterih udeležnih. Njemu, ki se povsod vsiljuje, ki dela povsod združbe, je ostavil ta shod gotovo dobre spomine, saj je napravil s svojim rogoviljenjem prej ne znano sovražstvo med tukajšnjimi prebivalci. In to mu je menda glavni namen. Če je pa ostal shod Ponikovljanom, naj si so že pristaši „Slov. kmečkega društva“, ali farovski podrepani v dobrem spominu, to je več ko vprašljivo, zlasti če se pomisli, da bodo morali od duhovnikov nabujskani kmetje kašo pihati.

Piscu pa daje po vsem Slovenskem zasloveli shod povod premišljevat, kako je moglo priti, da so duhovniki s svojim toli zvito prirejenim shodom baš v rojstvenem kraju Slomškovem tako grdo pogoreli.

Kakor druge opazili smo tudi v „Dihurjem“ dopisu, da se mlado neizkušeno kaplance nikakor ne more povspeti do višine objektivnega presojanja stvari. A ko bi mu bile tudi izjemoma prirojene take zmožnosti, bi se vendar ne smel tako daleč ojunčiti, ker štiriletna dresura v le menatu in pa neprestani pritisk od zgoraj ga silita, da išče vzroke za protiklerikalno gibanje vedno drugje, nikdar pa ne v lastnem taboru.

Tako je mariborski korarski trobentar iztaknil, da se je zasejal na Ponikvi kranjski liberalizem in da je sedaj ta kriv, da ne morejo duhovniki več ljudstva za nos voditi, kakor se je recimo še pred „Slomškovo slavnostjo“.

„Preljubno veselje, o j kje si doma?“ „Na Ponikvi?“ kaj še! „Ni ga več“, namreč za duhovnike“. Na Ponikvi jim je postalo grozdje kisel in sedaj kličejo Slomška na pomoč, ne da bi pomislili, da bi Slomšek današnjih posvetnih duhovnikov niti ne pogledal.

A ker dopisun v „Dihurju“ ne pozna ali noče poznati pravih vzrokov, zakaj so se razmere na Ponikvi v teku še ne enega leta tako spremenile, hočemo mu v kratkih potezah iste povedati.

Pričnimo s „Slomškovo slavnostjo“. Oni, ki poznajo zakulisne intrige proti nekaterim obrtnikom, ki vedo, kako so hoteli duhovniki vso slavnost v klerikalne namene zlorabiti, kako je valed tega nastal hud odpor, čegar posledice so ostale obema strankama v spominu, ve, da je dala baš Slomškova slavnost povod k medsebojnim homatijam.

Prišle so občinske volitve. Župnik je dobil le en glas, ker je dejal, da mu v obč. pisarni smrdi. Nova jeza za našega črnosuknježa.

Prišle so državnoborske volitve in z njimi tista brezobrazna agitacija za Žičkarja s strani župnika in kaplana, ki je duhove definitivno ločila v dva tabora.

Sledila je ustanovitev „Slovenskega kmečkega društva“ v Šmarji, kateremu sta skušala naša „gospoda“ na vse kriplje težave delati.

Večkratne politične pridige župnikove in pa „nelepo“ in „nevzorno“ življenje in nastopanje kaplanovo, vse to je krivo, da ne vlada na Ponikvi več tisto „Slomškovo veselje“, po katerem Korošec tako slinje cedi. —

Kako naj nastopi zopet mir? Odgovor: kaplana preč ker je on vsega kriv, župnik pa se tudi naj ne vtika v posvetne stvari, ker je že telesno in duševno preslab, da bi mogel kaj dobrega storiti. Tedaj zavlađa zopet mir, sicer pa se bomo še nadalje merili.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 26. junija.

— Osebnosti. Gimnazijski profesor v Novem mestu gosp. dr. Rudolf Ager je premeščen v Bregenco na Predarlaskem.

— Deželni zbor kranjski ima jutri 27. junija ob 9. uri dopoludne sejo. Na dnevnem redu so mej drugimi poročila o računskih sklepih bolničnega, blazničnega, poročničnega in najdenškega zaklada, o letnem poročilu deželnega odbora: § 6. Občila, o računskih sklepih garancijskega zaklada dolenskih železnice za leto 1899. in o razkazu imovinu tega zaklada koncem leta 1899., o računskem sklepu gledališkega zaklada za leto 1899. in proračunu za leto 1901., o peticijah: a) Lichtenturnovega sirotišča za zvišanje podpore za vzdrževanje šole; b) kmetijskega društva v Cerkljah za podporo za popolnitev mlekarne; c) Mihaela Podbevška, hišnika na Grmu za zvišanje plače, prosto kurjavo in stalno nameščenje; d) Antona Božiča, upravnika na Grmski šoli za zvišanje plače; e) Josipine Bartl, nadučiteljeve vdove za zvišanje pokojnine; f) Marije Jekovec, učiteljeve vdove za podporo njenemu sinu; o preložitvi okrajne ceste med Spodnjimi in Zgornjimi Gorjami v cestnem okraju blejskem z dotičnim načrtom zakona, o peticijah: a) županstva v Št. Jerneju, da bi se ne gradila nova šola v Vrhpolju; b) okrajno cestnega odbora v Škofji Loki za uvrstitev okrajne ceste Škofja Loka-Kranj med deželne ceste; c) županstva v Boštanju, da se ne ustanovi šola v Vrhovem, oziroma da se ne razširi dvo-razrednica v Boštanju; d) več posestnikov iz Dobrove za uravnavo Gradašice in o letnem poročilu deželnega odbora: § 3. A: Deželna kultura ter poročilo odseka za letno poročilo o uvodu in dodatku; § 4: Deželne podpore; § 8. C: Kmetijska šola na Grmu; § 9: Ustanove.

— Abstinenca na Štajerskem. Zastopniki spodnještajerskega slovenskega naroda so se pričeli oglašati, ker čutijo, da jim je opravičiti zadnji mariborski sklep radi abstinence. Pri zborovanju v Šmartnem pri Slov. Gradcu je, kakor poroča „Slovenec“, obširno in temeljito govoril dr. Rozina. Naševal je — piše „Slovenec“ — vse krivice, ki se delajo Slovincem na Spodnjem Štajerskem od deželnega zbora in odbora (Tem krivicam se bo gotovo najbolje v okom prišlo, če se vležejo slovenski poslanci na klop in zaspe!) Bičal je ostro krivično predlogo o volilni prenosovi. (Ta se gotovo sprejela ne bode, samo, da slovenski poslanci za pečjo ostanejo!) Pozival je Slovence, naj ne obupajo v boju proti sovragu, ampak naj se složno bore proti njemu. (Lep boj to, ako se vrže puško v koruzo!) Društva, katera so začeli v zadnjem času snovati nekateri mladeniči (Vraga, ali naj za narod sami in goli starčki svoje možgane nape-njajo?) nimajo mesta na Spodnjem Štajerskem, naj ostanejo z njimi snovateli onkraj Save! (S tem je pa vse dobljeno! Malo je treba zabavljati po „mladeničih“ in malo po razmerah onkraj Save! Ali, ljube duše, s tem stvar sama na sebi še ni rešena. In doživeli bodele, da pride jedenkrat „mladina“ na vrsto, katero sedaj tako korenito zaničujete!) „Slovenec“ piše, da so rozine, katere je metal dr. Rozina mej zbrano duhovščino, našle navdušen odmev, in posebno njegov izrek o liberalnih društvih je bil za vse navzoče velepomemben. Na vprašanje: zakaj ne grede štajerski slovenski deželni poslanci v Gradec? odgovarja v zadnji „Domovini“ neki „deželni poslanec“, ki je prej kot ne identičen z dr. Rozino. Isti plitvi sok, ki se je kahal na zboru v Šmartnem, se znova prekuhava v članku „Domovine“.

Samo da člankar-poslanec še malo bolj udriha po kranjskih razmerah. „Domovina“ piše: „Dozdanji slovenski voditelji na Štajerskem, posvetni in duhovni, so se pošteno trudili, (To se pravi, „posvetni“ so radi ljube miru vedno odnehal!) da preprečijo tisti žalostni boj, ki se bije na Kranjskem, deloma tudi že na Goriškem, na pogubo slovenskega naroda in na korist in veselje nemških in italijanskih sovražnikov ter vlade. (Pustite nas že vendar jedenkrat pri miru s tem „žalostnim“ bojem! Poglejte raje, kaj ste dosegli s svojo „slogo“? Ali niso ravno na Spodnjem Štajerskem danes razmere zavožene, da bolj zavožene biti ne morejo? Fraza o „bratomornem boju“ vas ne bo rešila, nima nikjer nikake cene več!) Sploh pa je nesrečni razpor kranjski, kateri je po našem prepričanju škodljiv slovenskemu narodu (Puhla fraza!) ravno tako, kakor katoliški cerkvi, (Hinavska fraza!) kateri je sejal na Kranjskem sovraštvo in nestrpnost v vsako vas, duši narodno delovanje (Prav tako, kakor v šentkrištofski občini!) in slabi Slovence pri vsakem koraku — ki tudi na Štajerskem daje povod nezrelim elementom (Mladeniči so se tu spremenili v „nezrele elemente“). Tudi lepo povedano!), da pišejo, hujskajo in zapovedujejo, kakor da bi bili sami politični voditelji našega ljudstva itd. Konča pa politični Jeremija v „Domovini“ takole: „če se dopusti mladim častihlepnežem razcepiti Slovence na Štajerskem v dva tabora, bo narod izgubil mandat za mandat, in jedno postojanko za drugo, ter se bliža svojem poginu!“ Zopet nič drugega, nego kositarški patos, ki bode zadovolil k večjemu prefekta Korošca v Mariboru! Sicer pa: čemu so vam mandati, ako jih prostovoljno mečete od sebe? V resnici, argumenti, koje so nam dosedaj navedli za abstinenco, nas še niso spokorili. Abstinenca spodnještajerskih deželnih poslancev ni nič drugega, nego prazna igrača, ki pa bo imela za organizacijo slovenskega naroda še obilo slabih nasledkov!

— Občinske volitve v Kranju. Kranjski malkontenti, ki so sami sebe tako ponižali, da so se postavili pod komando dekana Koblerja, so čakali novo razočaranje. Podali so proti obč. volitvam pritožbo. V klerikalnih listih so ž njim lastno nezmotljivostjo prorokovali, da zmagajo s to pritožbo na celi črti, a, glej, deželna vlada je to pritožbo kot neutemeljeno odbila. Ubogi malkontenti!

— Javno vprašanje na župnika Krefta na Ponikvi. Pred leti je umrl v Gradcu vrl slovenski sin Jurij Vrečko, rodom Ponikvljan. V svoji oporoki je volil med drugim tudi ponikovški cerkvi 8000 kron. V sled pravde skrbila se je ta svota na 3080 kron. Od tega volila ima zapustnikov brat J. do svoje smrti dobivati obresti. Denar je cerkven, ponikovški župnik in cerkvena ključarja morala bi ga po postavi opravljati. Kakor je pa znano, nima ponikovška cerkev nobenih ključarjev. Župnik pa je dejal nekoč na vprašanje zapustnikovega brata A., kje da je naloženo pokojnikovo volilo, da je imal škof (Napotnik) in da nese samo 96 kron obrestij. Ker nima škof nobene pravice do ponikovške cerkve, ker mora svota 3080 kron pri pametnem gospodarstvu donasati najmanj 130 kron obrestij, nadalje ker se ne ve, kje je prav za prav imenovanih 3080 kron, pozivlja se župnik Al. Kreft na Ponikvi nujno, naj nam da natančna pojasnila, ker se sicer oglasimo na višja mesta. O priliki povemo, kako se je župnik zanimal za hranilnično knjižico, glasečo se na 600 kron, ko je bila njena lastnica na smrt bolna, in kako ga je spodil pravočasno obveščeni mož. Zares, nič ni tako skrito, da ne bi ti postalo očito.

— Shod v Pliskovici. Zadnjo nedeljo je priredila goriška narodno-napredna stranka v Pliskovici na Krasu javen shod. Pliskovica je sicer pri zadnjih volitvah potegnila s klerikalci, a to napredne stranke ni ustrašilo. Ko je pliskovski kurat Korie Perinčič izvedel za shod, je takoj napovedal procesijo za sveto leto, in sicer za tisto uro, kakor je bil določen shod. Pomagalo pa ni nič. Shod, na kateri sta došla gg. Gabršček in dr. Treo iz Gorice, je bil mnogoštevilno obiskan. Na shod sta prišla tudi dva duhovnika z nekaj razgrajaci. Ti so hoteli shod motiti, a ko so se naprednjaki naveličali njih rogoviljenja, so jih kratko malo napodili, na kar se je shod v miru izvršil.

— Ivan Gogola †. Včeraj popoldne so izročili materi zemlji smrtne ostanke blagega rodoljuba Ivana Gogole. Sprevod je pokazal, koliko spoštovanja in simpatij je užival pokojnik. Udeležba pri pogrebu je bila velikanska. Pred hišo in na pokopališču je zapelo pevsko društvo „Ljubljana“ pokojniku zadnji pozdrav. Na čelu spreveda so korakala društva z zastavami, „Sokol“, „Ljubljana“ in „Šišenska čitalnica“. Izmed udeležnikov je omeniti deželnega predsednika barona Heina, dež. glavarja pl. Detelo, župana Hribarja, dr. poslance dr. Ferjančiča, Plantana, Povšeta in dr. Tavčarja, finančnega ravnatelja, dvornega svetnika Lubeca, predsednika odvetniške zbornice dr. Majarona, predsednika trgovaške zbornice Kušarja, podžupana dr. Bleiweisa, deželnega šolskega nadzornika Hubada, predsednika mestne hranilnice Petričiča, predsednika kranjske hranilnice Luckmanna, došli so pa tudi skoro vsi kranjski notarji, mnogo svetnikov deželne vlade, deželne sodnije, kranjski župan Šavnik, občinski svetniki ljubljanski in kranjski, uradniki raznih državnih in avtonomnih oblastev, zastopniki srednjih šol in ljudskega učiteljstva. Tudi dame so se v izredno velikem številu udeležile pogreba, ki je bil v vsakem oziru prav veličasten. Bodi blagemu pokojniku zemljica lahka in prijazen spomin!

— Promocija. Cand. phil. g. Anton Dolar bo dne 2. julija na Dunajskem vseučilišču promoviran doktorjem medroslovja. Čestitamo!

— Družbi sv. Cirila in Metoda je včeraj pristopil kot pokrovitelj Stanko Stor, dijak prvega gimn. razreda v Kalksburgu. Ta najmlajši pokrovitelj, sin večkratnega družbinega pokrovitelja gosp. Frančiška dr. Stora, bodi v posnemanje slovenskemu rodoljubju.

— Vsesokolska slavnost v Pragi. Danes popoldne se je odpeljal prvi oddelek deputacije ljubljanskega „Sokola“ do Dunaja, ostali se odpeljejo, kakor je bilo že naznanjeno, danes ponoči. Jutri pa se odpeljejo vsi skupaj s posebnim češkim vlakom, ki odhaja z Dunaja zvečer ob 8. uri 50 minut. — „Celjski Sokol“ se odpelje tudi z današnjim popoldanskim brzovlakom. Deputacija ljubljanskega „Sokola“ šteje 18 članov in se bode udeležila jedna vrsta telovadcev tudi tekmovalnih vaj. Opozarjamo še jedenkrat, da se je za vozne liste za posebni vlak z Dunaja v Prago oglasiti jutri, četrtek na Dunaju pri društvu „Vidensky Sokol“, VI. Bez. Magdalenstrasse 32. — „Hrvatski Sokol“ se odpelje iz Zagreba preko Budimpešte na Dunaj, zaradi ugodnejše zveze, potem pa skupno s posebnim vlakom.

— Okrajna konferenca za ljubljanske slovenske in ustrakvistične ljudske šole se je vršila včeraj v telovadnici I. mestne šole na Ledini pod predsedstvom c. kr. okrajnega šolskega nadzornika in ravnatelja g. Levca. Te konference se udeležujejo poleg učiteljstva javnih šol tudi učiteljsko osebje c. kr. učiteljišč, c. kr. vadnice, otroških vrtov, gg. katehetje, šolske sestre iz Marijanišča in usmiljenke iz Lihtenthurnovega zavoda. Iz te konference navedemo tu le to, kar bi zamoglo zanimati širše sloje naših čitateljev. Predsednik ravnatelj Levec otvori ob 8. uri konferenco, pozdravljajoč navzoče osobito župana in predsednika c. kr. mestnemu šolskemu svetu g. Hribarja in kanonika Zamejca, kateri je priseljen tistemu šolskemu zastopu. Svojim namestnikom imenuje starosto ljubljanskega in sploh kranjskega učiteljstva g. vodjo Raktelja, kateri bode mimogrede povemo letos praznoval petdesetletnico svojega učiteljstva. Zapisnikarjema se izvolita gđ. Poka pl. Pokalvala in g. Likar. G. nadzornik omenja, da vodi trinajstič in najbrže zadnjič konferenco. V svojem poročilu o nadzorovanju hvali uspehe, kateri so se dosegli in konstatuje, da se je učiteljstvo vestno in marljivo pripravljalo na ponk. Glavni nedostatek po naših šolah so prenapolnjeni razredi, kajti prav veliko je razredov, kateri imajo blizo do 70 pa tudi čez 70 šolskih otrok. To prenapolnjenost povzročujejo otroci iz okolice, katerih je poljubljanskih šolah skoraj 500! Za toliko število otrok je treba 10 učnih moči in prav toliko šolskih sob!! Temu navalu se ni čuditi, ker je solstvo prav v najbližnji okolici mesta razmeroma najslabše. Razsežna in zelo obljubna občina Moste, krer je otrok, da bi se dala ž njimi napolniti štirirazred-

nica, ima samo eno zakotno enorazredno šolo pri sv. Petru; Šiška, za Idrijo največji kraj na Kranjskem ima samo trirazrednico, tako tudi Vič, kjer se prebivalstvo rapidno množi. Ker ima mestna občina dokaj stroškov z lastno šolsko mladino in ker ni nikakor vezana vzdrževati prostorov za 500 ptujih otrok, je mestni šolski svet sklenil, da pobira v prihodnje od šolskih otrok iz okolice šolnino letnih 8 K. S tem bode dobila mestna občina delno odškodnino za svoje rezijske stroške, primorala bo pa tudi sosednje občine, da si razširijo po potrebi svoje šole. Tudi viška občina ni hotela prej zidati nove šole, dokler ni mesto zahtevalo odškodnine za viške otroke, kateri so po hajali tukajšnje šole. O posameznih predmetih ni gosp. nadzornik poročal in sicer zato ne, ker je bil dnevni red konference dokaj obširen in pa ker se to lažje in bolje obravnava v lokalnih konferencah. Na dnevnem redu je bilo poleg tega še predavanje gospoda Krulca o enotnih oblikah črk. To poročilo je bilo temeljito in dobro prevdarjeno, zato so se pa tudi nasvetovane oblike črk z malimi izjemami sprejele, tako da se bodo vsi otroci ljubljanskih šol učili enakih črk. Gosp. Razinger je poročal o reviziji učnih črtežev. Dotične resolucije so bile sprejete. Kar imamo še drugega omenjati o tej konferenci je to, da je ostal knjižnični odbor stari, v stalni odbor pa so se volili gg. Maier, Raktelj, Rezek in gđ. Gusel. Ob 1/2 12. uri je zaključil predsednik konferenco s trikratnim slava klicem na cesarja; zborovalci pa so zapeli cesarsko himno.

— „Slovensko trgovsko društvo „Merkur“ vabi vse gospode trgovske pomočnike k sestanku, kateri se vrši v petek dne 28. t. m. ob 9. uri zvečer v društvenih prostorih („Narodni dom“ pritličje na levo). Pomen sestanka je razgovor o nedeljskem počitku. Udeležite se polnoštevilno; pristop je dovoljen tudi trgovskim pomočnikom nečlanom društva.

— Potovanje „Slovenskega planinskega društva“ v Dalmacijo, Črno goro, Hercegovino in Bosno. Jutri v četrtek je v restavracijskih prostorih „Nar. doma“ sestanek ljubljanskih udeležnikov tega potovanja. K temu sestanku se uljudno vabijo tudi vsi oni, ki se za ta izlet v južne slovanske kraje zanimajo ter se istega tudi eventualno udeležiti nameravajo, svoje udeležbe pa dosedaj še niso prijavili. Pri sestanku predloži se bode natančni vspeh potovanja, ter se bode o istem razpravljalo in potrebno pojasnjevalo.

— Pevskega društva „Ljubljana“ velika gozdna veselica, katera se je vršila v nedeljo, dne 23. t. m., obnesla se je, kakor smo že poročali, nad vse pričakovanje sijajno. Obširni vrtni prostori g. Čonžeka bili so do zadnjega kotička nabito polni. Dasi-ravno je bil začetek veselice napovedan na pol 5. uro, vendar je bil vrt ob pol 4 uri popolnoma natlačen. Ob 4. uri pa je nastal pravcati boj za stole, kozarce in drugo. Kolikor se je dalo konstatirati, posetilo je veselico nad 3000 ljudi. Seveda je moralo več stotin ljudi oditi, ker ni dobilo nobene prostora. Za izborna zabavo skrbel je pevski zbor, kateri je ta dan nastopil polnoštevilno in pod začasnim pevovodjem g. Svetličem zapel z njemu lastno ekstaknostjo in preciznostjo nekaj zborov, katere je občinstvo z burnim odobravanjem vsprejelo. Kot solista sta se ta dan posebno odlikovala gg. Avg. Polašek in Fil. Kranjc. Tudi meščanska godba je pod vodstvom g. Beniškega prav pridno in tudi dokaj dobro svirala. V mraku se je med petjem in sviranjem godbe užigal sijajen umetniški ogenj in kres. Veselica, katero je posetilo tudi veliko število vojaških in civilnih dostojanstvenikov, izvršila se je za društvo uprav častno, in vspodbudila pevce do novega in krepkega delovanja. Zvečer zapelo je društvo, kakor vsako leto, podoknico svojemu ustanovniku, g. župniku Verhovniku, kateri se je pevcem v ginljivih, do srca segajočih besedah zahvalil za izkazano mu čast.

— Češka koč pod Grintovcem bode v dneh 29. in 30. junija otvorena in preskrbljena.

— Podravska podružnica slovenskega planinskega društva vabi svoje ude in prijatelje na izlet prihodnjo nedeljo 31. junija na prijazen Smolnik. Izletniki iz Maribora se morajo pripeljati z jutrajšnjim poštanim vlakom, ki pride v Ruše ob 6. uri in 20 min, od koder takoj odidemo.

Na Smolniku je isti dan vloed cerkvanja dobra krčma pri znanem rodoljubu L. Hlebu, tako, da živil ni treba seboj nositi. Pot traja do smolniške cerkve 2 uri, od tamkaj pa še lahko gremo po kratkem počitku k slapu „Šumik“, ki je še 1 uro oddaljen. O slabem vremenu se izlet preloži na nedoločen čas. Do svidenja prvi-krat na zelenem Pohorju! Odbor.

— Nemške zmage na Štajerskem. Zadnje dni pretečenega tedna so se vršile volitve v okrajni zastop v Laškem. Zmagala je nemška stranka. Pri občinskih volitvah v Podčetrtku je tudi zmagala nemška stranka, in je občina dobila nemškega župana.

— Svojega hlapca okradla. Pred mariborskimi porotniki je stala dne 19. t. m. 23letna omožena kmetica Marija Stuhc iz Bolehnecev pri Ljutomeu, ker je svojemu hlapcu ukradla hranilnično knjižico ter vzdignila 1000 K. Obsodili so jo na jedno leto težke ječe.

— V Ljubljano padla je včeraj popoldne Frančiška Primo. Prala je ob bregu Ljubljane in se prekucnila v vodo. Bila je nakrat sredi Ljubljane. Obleka jo je držala nad vodo, in tako se je sama rešila iz vode, ne da bi znala plavati.

— Prisiljenci ušli. Predvčeršnjim in včeraj je ušlo osem prisiljenec, ki so delali pri stavbi deželnega dvorca, na Kozlerjevem travniku in v trtni šoli na Kode-ljevem.

— Z železnim loncem je udaril pleskar Ivan Anžič po glavi pleskarja Jerneja Briceljna. Bila sta se sprla pri zgradbi hiše na sv. Jakoba trgu in je Bricelj bil sunil Anžiča po stopnicah.

— Našel je neki dijak 25. t. m. popoldne na Gradu operno kukalo z etnijem vred. Kdor je je izgubil, naj se javi Sv. Petra cesta št. 40, parterre na levo. — V Zvezdi je bila najdena denarnica z malo svoto. Naslov tistega, ki jo je našel se izve v našem uredništvu.

— S kladivom po glavi. V včerajšnji notici pod tem zaglavjem je bilo povedano, da je deiavec Jos. Nachtigall udaril tlakar-skega mojstra Faviča s kladivom po glavi vsled tega, ker mu Favič ni hotel zaslužka izplačati. Tako je namreč trdil Nachtigall. Preiskava pa je dognala, in napadelec je to moral tudi sam priznati, da mu Favič ni bil ničesar dolžan in da ga je napadel v pijanosti.

Telefonska in brzojavna poročila.

Praga 26. junija. Minister Rezek je došel danes semkaj in stopi v zvezo z voditelji češke stranke. Rezekovo potovanje je velikega političnega pomena, ker se gre za važne administrativne odločbe in za odredbe, ki so merodajnega pomena za jesensko zasedanje češkega deželnega zbora kakor tudi državnega zbora.

Praga 26. junija. „Politik“ pojasnjuje, da je konservativnemu veleposvestvu v vsakem slučaju pri volitvah zagotovljena zmaga.

Praga 26. junija. Škodova tovarna v Plznu je Angležem prodala dva vagona topov.

Budimpešta 26. junija. V parlamentu je bila danes velika debata zastran Ugrona. Gajari je rekel, da še sramotnejše kakor jemati denar od lastne vlade, je to, da skuša kdo od tuje države dobiti denar. Tudi vsi govorniki, zlasti Kossuth, so obsojali Ugrona. Polony je rekel, da je Banffy-jeva vlada z Dunaja dobivala denar v politične namene.

Pariz 26. junija. Senatov odsek za vojne zadeve se je načeloma izrekel za uvedbo dvehletnega službovanja v armadi.

Pariz 26. junija. Burski zapovednik Paulier je odšel s posebno komisi-jo v Evropo in se je izkrčal v Mar-zilji. Paulier pravi, da Botha kar nič ne misli skleniti miru.

Madrid 26. junija. V Pamploni so se povodom procesije zgodili velikanski izgredi. Procesija se je morala raziti. Mnogo oseb je bilo ranjenih. Šele vojaštvo je napravilo red.

London 26. junija. General Tung-fu-siang je s svojo armado na potu proti Tajangfu. Guverner je poklical inozemsko vojaštvo na pomoč.

Darila.

Upravištvu našega lista so poslali:
Za družbo sv. Cirila in Metoda. Iz Šmar-
tina pri Litiji 4 K, za zadetev pri tarokiranju
gg. W. in S. a 2 K. — Gg. udje trebanjske kmet.
podružnice in g. K., zbrani na občnem zboru
kmetijske družbe pri g. Zajcu 4 K. — Celjsko
pevsko društvo čisti prebitek gledališke pred-
stave 19 K 90 vin. — V restavraciji g. Antona
Zupana darovali na prijateljskem sestanku po-
spešniški družbe 14 kron. — Skupaj 41 K 90 vin.
— Živeli!

Za Prešernov spomenik. Gospica Tonica
Majzeljeva v Belicerkvi 6 K, darovala ljubljanska
gospoda z geslom: — Največ sveta otrokom sliši
Slave, Tja bomo našli pot, kjer nje sinovi si
prosti volijo vero in postave. — Živela!

Za „Radogojca“: Gospod Ig. Gruntar, c. kr.
notar v Ribnici 10 K mesto venca na krsto ko-
legi g. Ivanu Gogoli. — G. Janko Rahne, c. kr.
notar na Brdu mesto venca na krsto kolegi g.
Ivanu Gogoli 20 K. — Skupaj 30 K. — Živela!

Za pogorelce v Kropi. Gg. udje trebanjske
kmet. podružnice in g. K., zbrani na občnem
zboru kmetijske družbe pri gosp. Zajcu 4 K. —
Srčna hvala!

Za ubožega Alešovca. Gg. naprednjaki
ilirsko-bistriški 4 K. — Hvala!

Za prebivalce mest, uradnike l. t. d. Proti
težkotam prebavljenja in vsem nasledkom mno-
gega sedenja in napornega duševnega dela je
uprav neobhodno potrebno domače zdravilo pristni
„Moll-ov Seidlitz-prašek“, ker vpliva na prebav-
ljenje trajno in uravnavno ter ima olajševalen in
topilen učinek. Škatljica velja 2 K. Po poštnem
povzetju razpošilja to zdravilo vsak dan lekar
A. MOLL, c. in kr. dvorni zalagatelj, na DUNAJI,
Tuchlauben 9. V lekarnah na deželi je izrecno za-
hlevati MOLL-ov preparat, zaznamovan z var-
nostno znamko in podpisom. 3 (2-9)

Meteorologično poročilo.

Vlašina nad morjem 806-2 m. Srednji zračni tlak 736-0 mm.						
Junij	Čas opa- zovanja	Stanje baro- metra v mm.	Tempe- ratura v °C	Vetrovi	Nebo	Možna v. št. uah.
25.	9. zvečer	739.9	19.8	sl. vzhod	sk. oblak.	
26.	7. zjutraj	742.1	16.5	brezvetr.	dež	
	2. popol.	741.0	22.8	sl. jvzhod	oblačno	189 mm.

Srednja včerašnja temperatura 20.5°, nor-
male: 18.7°.

Dunajska borza

dne 26. junija 1900.

Skupni državni dolg v notah	98.25
Skupni državni dolg v srebru	98.20
Avstrijska zlata renta	117.85
Avstrijska krona renta 4%	95.65
Ogrska zlata renta 4%	117.90
Ogrska krona renta 4%	92.95
Avstro-ogrski bančne delnice	166.5
Kreditne delnice	648
London vista	239.55
Nemški državni bankovci za 100 mark.	117.32 1/2
20 mark	23.46
20 frankov	19.03
Italijanski bankovci	90.80
C. kr. cekini	11.31

„Slovenski Narod“

se prodaja v posameznih izvodih po 10 h
v sledečih trafikah v Ljubljani:

Lovro Blaznik, Stari trg št. 12.
M. Blaž, Dunajska cesta št. 14.
Helena Dolenc, južni kolodvor.
A. Kališ, Jurčičev trg št. 3.
A. Kanc, sv. Petra cesta št. 14.
J. Kušar, sv. Petra cesta št. 52.
Agneza Kuštrin, Breg št. 6.
J. Maček, Mestni trg št. 5.
A. Svatek, Mestni trg št. 25.
J. Sušnik, Rimska cesta št. 18.
F. Šešark, Šelenburgove ulice št. 1.
K. Urbas, Cesarja Jožefa trg (Mahrova
hiša).

Jos. Wallner, Marija Terezije cesta,
nasproti Kolizeja.

Bled:

Oton Fischer, knjigarna.

Št. Peter na Krasu:

A. Novak, na kolodvoru juž. železnice.

Staroslavno žvepleno kopališče na Hrvatskem

Varaždinske toplice

ob zagorski železnici (Zagreb-Čakovec).

Železniška postaja — pošta in brzojav.

Analiza po dvornem svetniku profesorju
dr. Ludwigu I. 1894. 58° C vroč vrelec, žvep-
leno mahovje, nedosegljivo v svojem delovanju
pri mišični skrnini in kostenini v členkih, bo-
lezni v zgibih in otrpnenju po vnetici in zlom-
ljenju kosti, protinu, živčnih boleznih, boleznih
v kolki itd., ženskih boleznih, polnih in tajnih
boleznih, kroničnih boleznih obistij, mehurnem
kataru, škrofeljnih, angeliški boleznih, kovnih
diskrazijah, n. pr. zastupljenju po živem sre-
bru ali svincu itd.

Pitno drvljenje pri boleznih v žrelu, na
jabolku, prsih, jetrih, v
želodcu in v črevih, pri zlati žili itd. itd.

Elektrika. — Masaža.

Zdravilišče z vsem komfortom, vodovod
iz gorskih vrelcev, zdravljenje z mrzlo vo-
do z douche — in po Kneippu, celo leto
odprto; sezona traja od 1. maja do 1. oktobra.
Prekrasen velik park, lepi nasadi, lepi izleti.
Stalna zdravniška godba, katero oskrbujejo
člani orkestra zagrebške kr. opere. Plesne
zabave, koncerti itd.

Na postaji Varaždinske toplice pričakuje
sleheri dan omnibus goste. Tudi so na raz-
polago posebni vozovi in se je zaradi istih
prej obrniti na oskrbnitvo kopališča.

Zdravniška pojasnila daje kopališki zdrav-
nik doktor A. Longhino. — Prospekte in bro-
šure razpošilja zastoj in poštne prosto

(794-10) oskrbnitvo kopališča.

LJUBLJANSKI ZVON

MESEČNIK ZA KNJIŽEVNOST IN PROSVETO.

LETNIK XXI. (1901).

Izhaja po 4/1, pole obsežen v veliki osmerki
po eden pot na mesec v zvezkih ter stoji
vse leto 9 K 20 h, pol leta 4 K 60 h, četrt
leta 2 K 30 h.

Za vse neavstrijske dežele 11 K 20 h na leto.
Posamezni zvezki se dobivajo po 80 h.

„Národna Tiskarna“ v Ljubljani.

Ces. kr. avstrijske državne železnice.

Izvod iz voznega reda

veljaven od dne 1. junija 1901. leta.

Odhod iz Ljubljane j. št. kol. Proga čez
Trbiž. Ob 12. uri 24 m po noči osonni vlak v Trbiž,
Beljak, Celovec, Franzensfeste, Inomost, Monakovo,
Ljubno; čez Selzthal v Aussee, Solnograd, čez Klein-
Reifling v Steyr, v Linc, na Dunaj čez Amstetten. —
Ob 7. uri 5 m zjutraj osonni vlak v Trbiž, Pon-
tabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno,
Dunaj; čez Selzthal v Solnograd, Inomost, čez
Klein-Reifling v Linc, Budejevice, Plzen, Mari-
jine v. Hrb, Francove v. Hrb, Karlove v. Hrb, Prago,
Lipsko; čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 51 m
dopoludne osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak,
Celovec, Ljubno, Selzthal, Dunaj. — Ob 4. uri 6 m
popoldne osonni vlak v Trbiž, Beljak, od 15.
junija do 15. septembra v Pontabel, Celovec, Fran-
zensfeste, Monakovo, Ljubno; čez Selzthal v Solno-
grad, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregene-
Curih, Geneve, Pariz; čez Klein-Reifling v Steyr,
Linc, Budejevice, Plzen, Marijine v. Hrb, Francove
v. Hrb, Karlove v. Hrb, Prago, Lipsko, na Dunaj čez Am-
stetten. Ob nedeljah in praznikih ob 5. uri 41 m
popoldne v Podnart-Kropo. Ob 10. uri po noči osonni
vlak v Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Inomost, Mona-
kovo. — **Proga v Novomesto in v Kočevje.**
Osonni vlaki: Ob 7. uri 17 m zjutraj v Novomesto-
Straža, Toplice, Kočevje, ob 1. uri 5 m popoldne
istotako, ob 6. uri 55 m zvečer v Novomesto, Ko-
čevje. — **Prihod v Ljubljano** j. št. kol. Proga
iz Trbiža. Ob 3. uri 25 m zjutraj osonni vlak z
Dunaja čez Amstetten, iz Monakova, Inomosta, Fran-
zensfeste, Solnograda, Lince, Steyra, Aussee, Ljubna,
Celovca, Beljaka. Ob 7. uri 12 m zjutraj osonni vlak
iz Trbiža. — Ob 11. uri 16 m popoldne osonni vlak
z Dunaja čez Amstetten, iz Lipska, Karlovih varov,
Heba, Marijinih varov, Plznja, Budejevic, Solnograda,
Lince, Steyra, Pariza, Geneve, Curiha, Bregene, Ino-
mosta, Zella ob jezeru, Lend-Gastein, Ljubna, Ce-
lovca, St. Mohorja, Pontabla. — Ob 4. uri 38 m po-
popoldne osonni vlak z Dunaja, iz Ljubna, Selzthala,
Beljaka, Celovca, Monakova, Inomosta, Franzensfeste,
Pontabla. Ob nedeljah in praznikih ob 8. uri 38 m
zvečer iz Podnarta-Krope. — Ob 8. uri 51 m
zvečer osonni vlak z Dunaja, iz Lipskega, Prage,
Francovih varov, Karlovih varov, Heba, Marijinih
varov, Plznja, Budejevic, Lince, Ljubna, Beljaka,
Celovca, Pontabla. **Proga iz Novega mesta in
Kočevja.** Osonni vlaki: Ob 8. uri in 44 m zjutraj,
iz Novega mesta in Kočevja, ob 2. uri 32 m popo-
ludne iz Straže Toplice, Novega mesta, Kočevja in ob
8. uri 48 m zvečer, istotako. — **Odhod iz Ljub-
ljane** drž. kol. v Kamnik. Mešani vlaki: Ob 7.
uri 28 m zjutraj, ob 2. uri 5 m popoldne, ob 6.
uri 50 m in ob 10. uri 25 m zvečer, poslednji vlak
le ob nedeljah in praznikih. — **Prihod v Lju-
bljano** drž. kol. iz Kamnika. Mešani vlaki: Ob
6. uri 49 m zjutraj, ob 11. uri 6 m popoldne, ob
6. uri 19 m in ob 9. uri 55 m zvečer, poslednji vlak
le ob nedeljah in praznikih. (4)

Tandem za moške

fabrikat Dürkopp, že nekoliko rabljen, je
po ceni na prodaj.

Več pove postrešek Filip Smrekar,
ki stoji na vogla Špitalskih ulic, stanuje
pa v Kolizeju, soba št. 125. (1340-2)

Smrekov in trepetlikov les

kupuje

„Goriška tovarna vžigalic“
v celih vagonih in želi ponudeb.

Poštna in brzojavna opraviteljica

sprejme se za 3 mesece pri c. kr.
pošti v Kamniku.

Vstop takoj.

(1361-1)

**Koroški
rimski vrelec**
najfinejša planinska kislavoda,
izkušena pri vsakem nahodu,
posebno otroškom, ob slabem
prebavljanju, pri boleznih na
mehurju in ledvicah. (573-22)

Zastopstvo in zaloga za Kranjsko in Primorsko:
Anton Dittrich
Ljubljana, Marije Terezije cesta 2.

**Izurjenega
čevlarskega pomočnika**
in
učenca
išče
Vincenc Teuž
čevljar, Begunje, Gorenjsko.
(1323-3)

Malinčev sirup
lekarnarja Piccolija
v Ljubljani
se prireja kar najskrb-
nejše iz dišečih gorskih
malinovitih jagod v srebr-
nem kotlu s pomočjo para, in je torej
najbolj čist izdelek nepresežne kakov-
nosti ter naj se ne zamenjava z malino-
vim sokom, ki je v prodaji, in je navadno
umetno prirejen, imajoč v sebi zdravju
škodljive snovi in baker.

Steklenica z 1 kilo vsebine, pasterizo-
vana, velja K 1.30. Razpošilja se tudi v
pletenih steklenicah po 10, 20 in 40 kilogr.,
ter se 1 kilo zaračuna z K 1.10, 100 kilogr.
= 100 kron. I. (1368-36)

Pletena steklenica s 3 kilogr. vsebine
pošlje se franco po vsi avstro-ogerski mo-
narhiji proti povzetju z K 5.30.

Zahvala.

O prežalostni izgubi, katera nas je zadela s smrtjo preljubljenega soproga,
oziroma očeta, svaka, brata in strica, gospoda

Ivana Gogole

došlo nam je z vseh stranij toliko dokazov tolažilnega sočutja, da moremo samo
tem potom izreči zanje najpristranejšo svojo zahvalo. Zlasti se zahvaljujemo vsem,
ki so nepozabnemu pokojniku izkazali poslednjo čast, vsem visokospoštovanim
reprezentantom javnih oblastev in vsem drugim udeležnikom, zlasti Nj. prevzviše-
nosti visokorodnemu gospodu deželnemu predsedniku baronu Heinu, preblago-
rodnemu gospodu deželnemu glavarju O. pl. Deteli, velespoštovanemu gospodu
županu ljubljanskemu Ivanu Hribarju, predsedniku odvetniške zbornice dr. Dan.
Majaronu, županu kranjskemu K. Savniku, predsedniku mestne hranilnice
V. Petričiču, vsem gospodom c. kr. notarjem, odvetnikom, občinskim svetnikom,
uradnikom, slavnemu telovadnemu društvu „Sokol“, pevskemu društvu „Ljubljana“
in čitalnici v Šiški. Takisto se zahvaljujemo vsem velespoštovanim korporacijam
in posameznikom, ki so pokojnikovo krsto okitili s krasnimi vencami ter ga spremili
k poslednjemu počitku.

Reguljem bude se bral v ponedeljek, dne 1. julija, ob 7. uri
zjutraj v Trnovski cerkvi.

V Ljubljani, dne 26. junija 1901.

(1362)

Rodbina Gogola.

Za pomladno in poletno dōbo

priporočam gospodarjem in kmetovalcem kakor tudi raznim podjetnikom svojo veliko
zalogo potrebnih za stavbe: portland in roman cement, zelezo za vezl, storje,
traverze, železniške sline, okove za vrata in okna, trombe, cevi za vodo-
vode, stidilnice (Sparherde).

Potem poljedelske stroje: slamoreznilce, gepeljne, mlatilnice, fino izdelane
močne pluge, stroje za posnemanje smetane, stiskalnice za sadje, najnovejše trombe
za gnojnice, in drugo potrebno orodje za poljedelstvo.

Razno orodje za kovače, ključavničarje in mizarje.
Nagrobne križe, vilite kotle, jeklo za svedre, tehnične in uteže, kakor
veliko izber v kuhinjski opravi itd. po jako nizkih cenah.

Fran Stupica,

trgovina z železnino in špecerijskim blagom.

Ljubljana,

Marija Terezije cesta št. 1, poleg gostilne Figovec.

Naznanilo.

Na c. kr. prvi državni gimnaziji v Ljubljani (Tomanove ulice št. 10) bodo
sprejemne izkušnje za vstop v I. razred šolskega leta 1901/2 dne 13. julija, in se
prične ob 1/2.10. uri popoldne.

Učenci, ki želijo delati to izkušnjo, naj se v spremstvu svojih starišev ali njih
namestnikov oglašé dne 7. julija med 8. in 12. uro pri gimnazijskem ravnateljstvu
ter s seboj prinesejo krstni list in obiskovalno izpričevalo. Pri oglašitvi je treba plačati
pristojbine 6 K 60 h.

Vnanji učenci se k sprejemnim izkušnjam lahko oglašé tudi pismeno, ako pravo-
časno po pošti pošljejo gori imenovani listini in pristojbino.

Učenci, ki po svojem rojstvu in po rodbinskih razmerah pripadajo ozemlju c. kr.
okrajnega glavarstva v Črnomlju, Kranju, Novem mestu in Radovljici ali ozemlju okraj-
nih sodišč v Kamniku, Kostanjevici, Mokronogu in Zatičini, se smejo v ljubljanski gim-
naziji sprejemati edino le po dovoljenju c. kr. deželnega šolskega sveta. Tako dovoljenje
je treba priskrbeti pravočasno neposredno pri c. kr. deželnem šolskem svetu.

V Ljubljani, dne 26. junija 1901.

(1360-1)

Ravnateljstvo c. kr. I. državne gimnazije.

Velika zaloga (101-49)
pristnih Jos. Reit-
hoffer sinov
Pneumatik
katere nudim po isti
ceni, kakor tovarna.

**Styria-, franco-
skih Peugeot,
Austria-koles.**

Pristne švicarske žepne ure, budilke, stenske ure,
veržice, prstane itd. itd. Namizne oprave (Besteck).

Najboljši šivalni stroji.
Najnižje cene in jamstvo!
Z vsem spoštovanjem
Fr. Čuden,
urar in trgovec, na Mestnem
trgu št. 25, nasproti rotovža.
Ceniki brezplačno in poštne prosto.

Mehanična delavnica: Ribji trg, blizu prodajalnice.

Popraviła sprejemajo se v prodajalnici in v delavnici.